

- ۱- زنا کاری بی توجه به آن که متاهل است یا نه، باید به کیفر اعدام رسد.
- ۲- هرکس مرتکب گناه لواط شود نیز باید به کیفر اعدام رسد.
- ۳- هرکسی به عمد دروغ گوید، یا افسونگری کند، یا به جاسوسی رفتار دیگران پردازد، یا در منزل عه میان دو دسته مداخله کند و به کمک یک دسته علیه دسته دیگری اقدامی به عمل آورد نیز باید به کیفر اعدام رسد.
- ۴- هرکس در آب و یا خاکستر ادرار کند نیز به کیفر اعدام برسد.
- ۵- هرکس (بنا بر اعتبار) کالاهایی ستاند و ورشکست شود، اگر سه بار این به این کار دست یازد و ناکام ماند، باید به کیفر اعدام رسد.
- ۶- هرکس به اسیری خوراک و جامه دهد و این کار را بی اجازه اسیر کننده به انجام رساند باید به کیفر اعدام برسد.
- ۷- هرکس برده یا اسیری فراری را بیاید و او را به صاحب اسیر کننده اش بر گرداند باید به کیفر اعدام برسد.
- ۸- چون بخواهند حیوانی را ذبح کنند باید پاهایش را ببندند، شکافی در شکمش باز کنند و قلبش را آنقدر بفشارند تا جان سپارد، آنگاه می توان از گوشت آن تناول کرد.
- ۹- اگر در جنگ هنگامه، حمله یا عقب نشینی، بسته، کمان یا بار کسی فروافتد، فرد پشت سر او موظف است آن را بردارد و به صاحبش مسترد کند. در غیر این صورت به کیفر اعدام رسد.
- ۱۰- او (چنگیز خان) تصمیم گرفت که بی هیچ استثنایی، به زادگان علی بک، ابوطالب، فقیران، قاریان قرآن، حقوق دانان، پزشکان، دانشمندان، زاهدان، مودنان، و مرده شویان هیچ گونه مالیات و عوارض تعلق نگیرد.
- ۱۱- او قرر داشت، به تمام ادیان باید حرمت نهاده شود و هیچ یک را بر دیگری ترجیح ندهند. او این فرمان ها را برای رضای خدا صادر کرد.
- ۱۲- او حکم کرد که افرادش از خوردن خوراکی دیگران که به آنان تعارف می کنند، سرباززنند، حتی اگر یکی شاهزاده و دیگری اسیر باشد؛ مگر آن که تعارف کننده خود از آن ببخشد. او آنها را از خوردن چیزی در حضور دیگری، بدون دعوت او به شریک شدن در خوراک منع کرد. او هرکسی را از تناول بیش از رفیقش، پانهادن بر آتشی که روی آن خوراک پخته می شود و ظروفی که در آن غذا خورده شده است، باز داشت.
- ۱۳- هنگامی که رهگذری از کنار افرادی در حال غذا خوردن می گذرد، باید بی کسب اجازه (بنشیند) و آسوده شود و در خوردن با آنان شریک شود و آنان نباید او را از انجام این کار باز دارند.

۱۴- او آنها را از دست فروبردن در آب باز داشت و فرمان داد برای برداشتن آب از وسیله ای استفاده کنند.

۱۵- او آنها را از شستن جامه، تا روزی که کاملاً ژنده شود باز داشت.

۱۶- او قدغن کرد، کسی نگوید چیزی ناپاک است و بر این نکته پای فشرد که همه چیز پاک است و نباید میان پاک و ناپاک تفتی نهاد.

۱۷- او آنها را از ترجیح فرقه ای بر فرقه دیگر، بیان سخنان پرطمطراق و موکد، و استفاده از القاب افتخاری بازداشت. چون بخواهند با سلطان یا هرکس دیگر سخن گویند، تنها باید نام او را بر زبان راند.

۱۸- او به زامگان خود فرمان داد، پیش از عزیمت به جنگ، شخصا از واحد ها و قشون و سلاح آنان بازدید کنند و واحدها را به تمام نیازمندی های آنان در نبرد مجهز سازند و حتی از بازدید نخ و سوزن مورد نیاز آنان دریغ نورزند و چنانچه سربازی فاقد وسیله ضروری باشد، آنها را مجازات کنند.

۱۹- او فرمان داد زنان کسانی را که همراه واحد نظامی عازم نبرد می شوند، در زمان غیبت مردان و جنگ، کار و وظایف مردان را بر عهده گیرند.

۲۰- جنگ جویان را فرمان داد، به هنگام بازگشت از جنگ وظایف خاصی را در خدمت سلطان به انجام برسانند.

۲۱- به رعایا فرمان داد در آغاز هر سال دختران خود را در معرض تماشای سلطان قرار دهند تا او بتواند برخی را از میان آنان برای خود و پسرانش برگزیند.

۲۲- او در راس هر واحد نظامی، امیری گماشت و برای هر هزار و صدوده تن سپاهی امیری تعیین کرد.

۲۳- او فرمان داد اگر کهنسالی ترین امیران گناه و خطایی مرتکب شوند، باید خود را برای تنبیه به فرستاده شهریار و صاحب اختیار مطلق تسلیم کند. حتی اگر فرستاده از همه ی نوکران او فرو مرتبه تر باشد، پیش پای او به خاک افتد تا فرستاده مجازات تعیین شده از سوی شهریار را حتی اگر فرمان مرگ باشد، به اجرا درآورد.

۲۴- او قدغن کرد، امیران جز از ایلخانان از کسی دیگر فرمان نبرند. هرکس جز از ایلخانان فرمان برد، باید به کیفر مرگ رسد. و هر کسی بی اجازه مقام و مرتبه خود را تغییر دهد نیز حکم اعدام در باره او جاری شود.

۲۵- او به شهریاران فرمان داد، تسهیلات برقراری ارتباط پستی دائمی را فراهم سازند تا بتوانند به وقت از تمامی رویدادهای قلمرو خود مطلع شوند

۲۶- او به پسرش جغتای خان فرمان داد بر حسن اجرای یاسا نظارت کند.

۲۷- او فرمان داد سربازان به واسطه بی دقتی و غفلت مجازات شوند. حکم کرد، شکارچینی را که اجازه می دادند در خلال شکار جمعی، بگریزد، چوب زنند و در مواردی به قتل برسانند.

۲۸- در موارد قتل، شخص می تواندست خون بها پردازد که این خون بها عبارت بود از چهل بالاش طلا برای یک مسلمان و یک الاغ برای یک چینی.

۲۹- اگر مردی را می یافتند که اسبی را ربوده بود، باید آن را همراه ۹ اسب از همان نوع به صاحبش باز گرداند. اگر توان پرداخت این جریمه را نداشت ناگزیر بود به جای اسب فرزندان خود را تاوان دهد و اگر فرزندی نداشت او را به سان گوسفندی می کشتند.

۳۰- چنگیز خان دروغ زنی، دزدی و زنا را قدغن می کند و به دوست داشتن خود و همسایه فرمان می دهد. حکم شده است که مردان به یکدیگر آسیب نرسانند و از خطاهای خود به کلی چشم بنوشند. از سر تقصیر مردمان کشورها و شهرهایی که داوطلبانه تسلیم شده اند درگذرند. معابدی را که وقف تقدیس خدایند شده اند، از پرداخت مالیات معاف است.

۳۱- اگر کسی نتواند از شاد خواری خودداری کند، می تواند ماهی سه بار به حد مستی بنوشد. اگر از این میزان فرگذرد، مجرم سزاوار مجازات است. اگر ماهی دو مرتبه به حد مستی بنوشد بهتر است و اگر این میزان به یک بار رسد قابل تحسین است. و اگر کسی به هیچ روی می گساری نکند چه بهتر از آن؟ اما چنین فردی را کجا می توان یافت؟ اگر چنین فردی پیدا شود شایان بیش از حد احترام و بزرگداشت است.

۳۲- فرزندان متولد شده از یک هم خوابه را باید قانونی شمرد و سهم ارث آنان برابر همانی است که پدر از ماترک تعیین می کند. توزیع دارایی باید بر این اساس باشد که پسر بزرگتر بیش از پسر کوچکتر سهم برد و پسر کوچک تر وارث خانه و وسایل اهل بیت پدری شود. بزرگی و ارج فرزندان به مراتب مادر آنان وابسته است. همواره یکی از زنان باید از زنان دیگر بزرگتر و مهم تر باشد. این مسئله عمدتاً به هنگام زناشویی آن زن معین و مشخص می شود.

۳۳- پس از مرگ پدر، پسر می تواند بر همه همسران پدر، جز مادر خویش، دست یابد. می تواند با آنان زناشویی کند یا آنان را به زنی به دیگری دهد.

۳۴- هیچ کس جز وارثان قانونی به هیچ وجه حق استفاده از دارایی متوفای را ندارند.